

PRIVAT

Update

SVEA

#2 2022

Spara el - nya folkrörelsen

*Allt du behöver veta
om elprisstödet*

*Så påverkas
dina bolån i
räntehöjningens tid*

Populärt med elbil trots frågetecken om framtiden	14
Allt du behöver veta om elprisstödet	16
Kreditupplysning på privatperson – så funkar det	18
Så påverkas dina bolån i räntehöjningens tid	20
Nya lagar och regler efter nyår	22

4 Så kan staten stötta dem som vill in på bostadsmarknaden

8

Fondskolan – var bör man placera sina pengar när inflationen är hög?

Så kan staten stötta dem som vill in på bostadsmarknaden **4**

Fondskolan – så sparar du ihop till en miljon kronor **6**

Fondskolan – var bör man placera sina pengar när inflationen är hög? **8**

Hur ska du tänka när börsen svänger? **10**

Spara el - nya folkrörelsen **12**

10

Hur ska du tänka när börsen svänger?

20

Så påverkas dina bolån i räntehöjningens tid

Nya lagar och regler efter nyår 22

6

Fondskolan – så sparar du ihop till en miljon kronor

12

Spara el - nya folkrörelsen

16

Allt du behöver veta om elprisstödet

Kreditupplysning på privatperson – funkar det

18

Update utges av Svea Bank, Evenemangsgatan 31, 169 81 Solna
 Telefon 08 735 90 00 Ansvarig utgivare och chefredaktör Ulf Callerström
 E-post ulf.callerstrom@svea.com Texter Editor Media, Spoon, Svea Bank
 Layout Jörgen Melin Foto Svea Bank, Adobe Stock m fl
 Illustrationer Anna Windborne Websida svea.com

Dags att lugna nerverna

Ekonomisk stress präglar denna jul. Det går inte att gå in på ett fik eller äta middag med vänner utan att luften surrar av elpris, räntehöjningar och inflation. Alla är oroliga. Hur ska det bli?

De som i dag är i 35-40-årsåldern och har köpt sin första bostad har aldrig upplevt någon ekonomisk kris i Sverige. Finanskrisen 2008 drabbade inte Sverige särskilt hårt – den var värst för företagare som tillfälligt fick svårt med likviditeten. Men privatlivet fortsatte ungefär som förut för de flesta med resor och konsumtion.

Nu är det annat. Vi som har varit med länge känner igen oss till viss del – även om ingen kris är det andra lik. Men vi vet att konjunkturer går upp och ner, att stora börsfall och snabba räntehöjningar brukar lugna sig efter ett tag. Det kan bli ett par kända år, men de flesta kommer att klara sig över till andra sidan, tro mig.

Under tiden pågår en anpassning och det går snabbt. Mycket av hur det går till kan du läsa om i detta nummer av Update Privat. Hur ska man placera sina pengar när inflationen tycks äta upp en stor del av värdet? När kan börsen hämta sig? Vilket är det bästa sättet att minska sin elkonsument? Och lånar det sig fortfarande med elbil, nu när elpriset närmar sig bensinpriset? Tipsen haglar. Genom Update delar vi på Svea med oss av vår kunskap och vår långa erfarenhet, och vi ställer våra experter till ditt förfogande.

Ett gott råd är att tänka långsiktigt och inte tro att de akuta problem du ser nu kommer att vara för evigt. Många reagerar säkert instinktivt och drar ner på ditt sparande. Men det kan också vara en idé att se över hur du sparar, vilka avgifter du betalar och vilken avkastning det ger. I Update berättar vi om nya, moderna och billiga fondsparformer.

Allt blir nämligen inte dyrare. Vissa saker sjunker i pris. Och, som någon sa: Det bästa i livet är helt gratis.

Så ta hand om varandra i jul! Vi ses nästa år.

Lennart Ågren
Vd, Svea Bank

Illustration: Anna Windborne

Så kan staten stötta dem som vill in på bostadsmarknaden

”Unga kanske inte ska äga sin bostad, det kanske vore bättre att utveckla hyresmarknaden för dem”

Johan Hansing

Många lider av bostadsbristen i Sverige och allra mest lider förstagångsköpare. En utredning har gjorts för att se om de bör få statligt stöd för att komma in på bostadsmarknaden. Men det finns både för- och nackdelar med det.

Utredningen, Startlån för förstagångsköpare av bostad, lämnades till regeringen i våras. Sen kom valet emellan, därefter en komplicerad regeringsbildning. Några skarpa förslag har därför ännu inte lagts fram.

Det finns flera aspekter på frågan om hur staten skulle kunna hjälpa unga personer att komma in på bostadsmarknaden. Johan Hansing, chefsekonom på Svenska Bankföreningen, var en av experterna i utredningen och tycker det var synd att frågeställningen i utredningen begränsades till startlån. Den kunde ha breddats till andra insatser, anser han.

– Det fanns förväntan i utredningen att bara man kommer in på bostadsmarknaden, är allt klart. Men utvecklingen har visat att det är farligt att tro det. Unga kanske inte ska äga sin bostad, det kanske vore bättre att utveckla hyresmarknaden för dem, säger han i Sveas webinarium ”Hur får vi in förstagångsköparna på bostadsmarknaden”.

Utredningen har alltså inte tittat på om befintliga kreditregleringar som amorteringskrav eller bolånetak bör förändras för dem som köper sin första bostad.

Det handlar inte bara om startlån
Även Joakim Lusensky, analys- och kom-

munikationschef på Mäklarsamfundet anser att frågan är så pass komplicerad att den inte bara kan handla om startlån – även om han anser att förslaget skulle vara bra, inte minst för att minska sociala risker i samhället.

– Sverige är sämst i klassen. I andra länder i OECD finns hjälp för dem som ska in på bostadsmarknaden. I Sverige finns ingen hjälp. Hyresmarknaden fungerar inte där människor vill bo, och vi skulle behöva skipa den dyra och osäkra andrahandsmarknaden. Förslaget om startlån för att köpa är inte dåligt, men det kan bli bättre.

Det utredningen föreslår är ett startlån till förstagångsköpare i form av en statlig garanti som lämnas till de bolåneaktörer som beviljar lånet. Då kan upp till 95 procent av bostadens värde belånas i stället för som i dag 85 procent.

Fler låntagare riskerar att bli överskuldssatta

Johan Hansing håller med om att något behöver göras, men ser flera problem med utredningens förslag. För det första tror han att fler låntagare kan bli överskuldssatta, för det andra att priserna kan stiga och bostäderna därmed bli dyrare.

– Utredningen pekar på att förslaget i sig leder till höjda priser på omkring 7 procent. Tanken är ju att fler hushåll ska kunna låna mer, men om bostäderna blir dyrare skjuter man sig själv i foten.

Joakim Lusensky menar att förslaget ändå har fördelar:

– Det finns alltid en risk. Men vi ser att många tar sig in på bostadsmarknaden med hjälp av blancolån. Om man flyttar över dem till en låneform med statlig garanti, skapar det ett tydligare system för dem.

De mäklare som Svea talat med är tydliga med att något behöver göras för förstagångsköparna, och då handlar det inte bara om startlån. Niklas Blomstrand

på Svensk Fastighetsförmedling undrar varför man inte kan nischas bostadsrättsföreningar mot en ung målgrupp, när man kan göra det mot en äldre. Men det skulle enligt honom krävas statliga stöd till exploatören.

– Sedan ser jag kontantinsatsen som ett hinder. Det är klart att det är en bra väg om unga kan få hjälp med den.

Bankerna kräver tillsvidareanställning även av unga

Mäklaren Carina Berg på Bjurfors pekar på att bankerna kräver tillsvidareanställning för att bevilja lån, något som unga inte har i samma utsträckning som förr. Trots god ekonomi får de då inga lån. Hon anser också att amorteringskravet behöver lättas och kravet på kontantinsats bör minskas till 10 procent – alltså att bolånetaket bör höjas.

En annan möjlighet, som tidigare har funnits i Sverige men som har tagits bort, är skattesubventionerat bostads-sparande. Joakim Lusensky tycker att även det borde ha utretts. Det skulle skicka en tydlig signal till unga om att det är viktigt att spara egna medel till bostad. Men här får han mothugg av Johan Hansing:

– ISK finns ju och är en bra sparform där man kan ha fonder och aktier i långsiktigt sparande. Ännu en subventionerad sparform är vi skeptiska till. Dessutom är det ju så att en sådan subvention gynnar dem som redan har råd att spara.

Ytterligare en åtgärd de båda efterlyser är att bankerna ska kunna vara mer flexibla när det kommer till att bedöma låntagarnas kvar-att-leva-på-kalkyl. Den är för stelbent i dag och borde bli mer individuell.

Hur kommer då den nya regeringen att agera?

Det återstår att se. Den nye finansmarknadsministern Niklas Wykman har hittills endast sagt att han kommer att

”Andra OECD-länder har stöd för dem som ska in på bostadsmarknaden.”

Joakim Lusensky

ta initiativ till de samtal med myndigheterna som statsminister Ulf Kristersson aviserade i regeringsförklaringen. Det handlar om att sänka amorteringskravet som ett sätt att stötta hushåll som dignar under höga elpriser och räntehöjningar. Finansinspektionen har redan uttalat att den inte anser att pausade amorteringskrav är någon bra metod. Bättre då att ”rikta inkomsttillskott” – det vill säga ge bidrag till utsatta hushåll. Den pekar också på att dagens amorteringsregler redan har en ventil för bolånetagare som behöver ett tillfälligt undantag.

Inget av detta lär dock hjälpa den som står utanför bostadsmarknaden och vill in.

Bolån hos Svea

Fondskolan – så sparar du ihop till en miljon kronor

Många har en målbild om att ha en miljon kronor på kontot. Men hur sparar man ihop till en miljon och hur lång tid tar det? Det är faktiskt lättare än vad många tror, men det kräver tålamod, långsiktighet och att man placerar pengarna i rätt typ av sparform.

Att börja ett sparande med siktet inställt på målet att nå en miljon kronor kan kännas övermäktigt. Men, med vetskapen att du bara behöver dubbla värdet på en krona 20 gånger för att uppnå en miljon, så kanske det ändå känns mer överkomligt. Till och med lite för bra för att vara sant? Låt oss reda ut hur det fungerar!

Vilken sparform bör jag välja?

Vilken sparform du väljer är helt avgörande för att dina pengar ska ges bästa möjliga förutsättningar att växa, och därmed hur lång tid det kommer ta för dig att nå målet. Ett vanligt sparkonto hos din bank ger idag ingen eller max någon procents avkastning. Så om du sparar 1 000 kronor per månad på ett konto helt utan ränta kommer det ta 1 000 månader att nå miljonen, eller närmare bestämt 83 år.

Du vill såklart nå målet inom rimlig tid och för att lyckas med det behöver du ta hjälp av marknadens utveckling och investera pengarna. Om vi utgår från en avkastning på 8 procent, vilket är börsens genomsnittliga avkastning de senaste 20 åren, så tar det bara 26 år att nå miljonen. Nu börjar det kännas lite mer rimligt.

År	Startvärde	Årets sparande	Årets avkastning	Slutvärde
1	0	12 000	960	12 960
2	12 960	12 000	1 997	26 957
3	26 957	12 000	3 117	42 074
4	42 074	12 000	4 326	58 400
5	58 400	12 000	5 632	76 032
6	76 032	12 000	7 043	95 075
7	95 075	12 000	8 566	115 641
8	115 641	12 000	10 211	137 852
9	137 852	12 000	11 988	161 840
10	161 840	12 000	13 907	187 747
11	187 747	12 000	15 980	215 727
12	215 727	12 000	18 218	245 945
13	245 945	12 000	20 636	278 581
14	278 581	12 000	23 246	313 827
15	313 827	12 000	26 066	351 893
16	351 893	12 000	29 111	393 004
17	393 004	12 000	32 400	437 404
18	437 404	12 000	35 952	485 356
19	485 356	12 000	39 788	537 144
20	537 144	12 000	43 932	593 076
21	593 076	12 000	48 406	653 482
22	653 482	12 000	53 239	718 721
23	718 721	12 000	58 458	789 179
24	789 179	12 000	64 094	865 273
25	865 273	12 000	70 182	947 455
26	947 455	12 000	76 756	1 036 211

Så här lång tid tar det att spara till en miljon kronor

Se i tabellen hur lång tid det tar att spara ihop till en miljon kronor - beroende på vilken summa du sätter av varje månad med en avkastning på i genomsnitt 8 procent.

Hemligheten bakom tabellen kallas ränta-på-ränta effekten. Den går ut på att varje procentuell ökning av exempelvis ett fondinnehav påverkar nästkommande ökning på ett sätt som gör att ökningen i faktiska pengar accelererar kraftigare och kraftigare varje gång. Det innebär att en insättning av en hyfsat liten summa, med en svagt uppåtgående kurs, med tiden blir stor. I början kommer det krävas att du anstränger dig, samtidigt som belöningen i form av avkastning verkar till synes liten. Ett antal år senare kommer dina arbetande pengar ge dig en hög avkastning till en låg insats från din sida, då är den berömda snöbollen i rullning.

När ska jag spara och hur mycket är lagom?

För att sätta dina pengar i arbete och uppnå ditt sparmål finns två viktiga faktorer; tid och avkastning. Tillsammans gör de nämligen det största jobbet åt dig. Ett bra riktmärke är att spara 10 % av din nettolön, men det viktigaste är att komma igång, du kan alltid öka upp ditt sparande med tiden. För att få ut så mycket som möjligt av ditt sparande är ett bra tips att du sparar kontinuerligt, till exempel varje månad. Sätt över ditt sparande samma dag som lönen kom-

mer in på kontot, då riskerar du inte att de används till annat. När du sparar kontinuerligt i till exempel fonder, så investerar du i både börsens upp- och nedgång. Det gör att du sprider risken och drar fördel av marknadens rörelser över tid, eftersom du köper fondandelar när det både är billigt och lite dyrare.

Hur ska jag tänka när jag väljer fonder?

I Sverige finns det flera tusen fonder att välja mellan. Du kan också välja att investera i specifika företag genom aktier. Men om du saknar kunskapen att välja specifika aktier eller fonder som passar just ditt sparmål så är en fondrobot ett bra alternativ.

Läs mer om Fundler och vår fondrobot här.

Med en fondrobot slipper du fundera på vilka fonder som är bäst lämpade för att nå målet, där finns ett antal modellportföljer att utgå ifrån beroende på din investeringshorisont och riskvilja. Fondroboten säkerställer ock-

så att du alltid behåller din risknivå när marknaden svänger. En fondrobot tar fram en bra mix av fonder för just ditt sparmål och justerar balansen mellan fonderna så att dina pengar inte utsätts för onödigt hög eller låg risk.

Kom ihåg

Att spara ihop en miljon kronor är fullt möjligt, men hemligheten är att sätta dina pengar i arbete. Ränta på ränta-effekten gör den största delen av jobbet, du behöver bara vara tålmodig och långsiktig.

Se till att investera ditt långsiktiga sparande på börsen

Spara löpande och för över summan direkt när lönen kommer

Ju mer du sparar desto snabbare går det

Ta hjälp av en fondrobot som anpassar urvalet av fonder och risken till ditt specifika sparmål

Pengar du behöver inom 3 år passar bäst på ett sparkonto

Fondskolan – var bör man placera sina pengar när inflationen är hög?

När inflationen är hög så minskar värdet av de pengar du har placerade på ett vanligt sparkonto. Men hur ska man då tänka kring sitt sparande?

Just nu befinner vi oss i den högsta inflationen på 30 år. Stigande elpriser slår hårt mot både privatpersoner och företag vilket medför stora prisökningar på många varor och tjänster. Livsmedelspriserna har ökat markant, framför allt på kaffe, kött, mjölk, ost, ägg och spannmålsprodukter. Även priserna för hushållsinventarier, restaurangbesök, logi och underhåll och reparationer av hem har stigit.

Inflationstakten enligt KPIF steg från 9,0 procent i augusti till 9,7 procent i september.

En hög inflation betyder alltså att pengar har en svagare köpkraft, vilket i praktiken betyder att de minskar i värde.

Inflation och olika sparformer

När inflationen är så pass hög som i dagsläget minskar alltså pengarnas värde som du har placerade på ett sparkonto. Men det betyder inte att du ska sätta in allt på börsen, utan det gäller att ha en kombination av olika sparformer. Det är viktigt att ha en sparbuffert med pengar som man enkelt kan komma åt och då är ett sparkonto bra, helst med ränta och insättningsgaranti.

Var man ska placera sitt sparkapital beror såklart på olika faktorer, framför allt vilken risk du är beredd att ta och hur lång investeringshorisonten är. Kort sagt hänger risk och investeringshorisont ihop, det har att göra med volatilitet, d.v.s. hur snabbt värdet i tillgångar kan svänga. Börsen kan som bekant gå både upp och ner, och därför rekom-

menderas inte att investera pengar man behöver på kort sikt (0-3 år) i aktier eller fonder. Risken finns att värdet på ditt innehav kan vara i en svacka just när du behöver pengarna.

Är din investeringshorisont 3-5 år så finns det blandfonder där räntebärande paper agerar som en krockkudde för oroliga tider. Om du har en horisont på över 5 år så är aktiefonder det naturliga valet. Skälet till detta är att börsen över längre tid, där man tittar på en långsiktig trend, har en historiskt väldigt stark avkastning.

Samtliga av Fundlers fondportföljer rekommenderar en viss investeringshorisont och förklarar också vilka svängningar man kan förvänta sig. Har du inte öppnat ett konto för att komma åt portföljerna gör du det på ett par minuter via hemsidan eller applikationen.

Tillgångar och branscher som går starkt i inflationstider

Som sparare vill man ha den högsta möjliga avkastningen till den minsta risken, alltså en bra riskjusterad avkastning. Därför är ombalansering något som bör göras med jämna mellanrum, eftersom de makroekonomiska faktorerna i omvärlden förändras.

Ädelmetaller så som guld anses historiskt vara ett utmärkt sätt att skydda sig mot stigande inflation. Men synen hos investerarkollektivet är delad. Vissa anser att det inte är ett särskilt bra skydd med hänvisning till de två senaste inflationsperioderna då guldet inte gav något större skydd mätt i amerikanska dollar. Men om man däremot kollar

på åren 1973-1979 då inflationen var rekordhög, så var guld faktiskt den bäst presterande tillgångsklassen och gav ett utomordentligt inflationsskydd. Det är en av anledningarna till att Fundlers portfölj Smart Hedge har stått emot den turbulenta våren på börsen.

Att placera på börsen kan också ge skydd

Man kan även hitta områden inom börsmarknaden som kan skydda ditt kapital mot den höga inflationen. Det finns sektorer som ger bättre exponering och skydd mot inflationen.

Generellt brukar man tala om att vinnarna finns i sektorer som har

realstillgångar i fastigheter, infrastruktur och även finanssektorn, helst marknadsledande bolag. Utöver det märker vi på Fundler att allt fler privatpersoner som vill sprida riskerna i sina portföljer efterfrågar valutaexponering mot USD respektive EUR gentemot SEK.

Banker är en bransch som gynnas av en miljö med högre räntor och stigande inflation då det gynnar räntenettet. Räntenettet växer när bankerna höjer sin utlåningsränta. Vi vill dock påminna om att kreditförlusterna också kan öka hos bankerna om kostnaderna för privatpersoner och företag drar iväg alldeles för mycket så man till slut inte har råd att betala. Infrastrukturbolagen

har stabila och långsiktiga avtal och är exponerade mot kommuner och stater vilket i sin tur medför en låg risk. Dessa avtal tenderar också att vara inflationsskyddade. Inom denna bransch skapas också ett naturligt monopol, då tröskeln för nya aktörer är höga beroende på stora initiala investeringar samt många regleringar.

Fastighetssektorn har liksom ädelmetallen guld historiskt erbjudit ett bra skydd mot inflation. I synnerhet bolagen med långa hyresavtal som dessutom automatiskt inflationsjusterar hyrorna mot kund. Man ska dock komma ihåg att högre räntor är en risk för både fastighetsbolag- och infrastrukturbolag då de ofta har en hög belåningsgrad. Därför bör man noggrant analysera dessa bolag om man väljer att vara exponerad mot någon av dessa branscher.

turbolag då de ofta har en hög belåningsgrad. Därför bör man noggrant analysera dessa bolag om man väljer att vara exponerad mot någon av dessa branscher.

Låt Fundler hjälpa dig med ditt sparande

Vi vet att det inte är alldeles lätt att plocka russin ur kakan och forma sin egen aktie- eller fondportfölj och även ha koll på när man ska ombalansera. Därför är Fundlers portföljer framtagna av precis den anledningen, för att du som kund lätt ska kunna sätta upp ett sparande.

Hur ska du tänka när börsen svänger?

Det är lätt att gripas av panik och agera i affekt när börsen faller. Men alla experter är överens om att långsiktighet och månadssparande är de bästa botemedlen mot åksjuka när börsen svänger.

” Ett råd till dig som tycker att det är jobbigt att se dina pengars värde minska är helt enkelt att inte titta.

Historiskt är en sättning mer regel än undantag. Sitt still i båten och håll kvar vid din investeringsstrategi. Vinnaren är den som tänker långsiktigt och fortsätter investera i både upp- och nedgång, säger Jacob Liebermann på Funder.

Det finns två faktorer som kan göra dig till en vinnare på börsen: tid och avkastning. För att pengarna ska ha en chans att växa på börsen med ränta-på-ränta-effekten krävs det att man vågar ta risk och att man är långsiktig i sin strategi. Under 2021 gick börsen upp med hela 29 procent, enligt svenska index OMXS30, och den som månadssparade regelbundet fick ta del av fin avkastning.

Att börsen däremot föll ordentligt från toppen till botten med 30 procent året innan verkar många redan ha glömt. Kanske beror det på att börsen var tillbaka på samma rekordnivåer igen efter bara en månad.

– Precis som vid ett flertal historiska nedgångar har börsen återhämtat sig relativt snabbt. Ur ett historiskt perspektiv är en sättning mer regel än undantag, säger Jacob Liebermann på Funder.

Vidare menar Jacob att de stora förlorarna på börsen under pandemin var de som tog ut pengarna. Vinnarna blev de som satt still i båten, höll fast vid sin investeringsstrategi och fortsatte fylla på sitt sparande.

– Ett råd till dig som tycker att det är jobbigt att se dina pengars värde minska är helt enkelt att inte titta. Strunta i att logga in varje dag. Du har inte förlorat några pengar om du inte säljer av ditt innehav, vilket du ska undvika vid en nedgång.

Jacob får medhåll av Funder's sparekonom Mohammed Salih, som också tycker att man ska se börsnedgången som ett köpläge.

– Det är ett vinnande koncept för den långsiktige, så länge man är medveten om att det kan gå ner ytterligare. Man får helt enkelt leva med att det är svårt att förutse botten och toppen och just därför är ett månadssparande ett utmärkt sätt att sprida risken, säger han.

Var långsiktig i ditt sparande

De mest framgångsrika investeringarna sitter på händerna, månadssparar och är långsiktiga. Det kan vi se med facit i hand. Den som ändå vill vara en aktiv placerare kan alltid försöka fylla på vid sättningar eller korrektion då det har visat sig vara en bra affär.

Vid en börsnedgång bör en småsparare hindra sig själv från att ta ogenomtänkta beslut, menar Jacob Liebermann.

– Det kan få stora konsekvenser. Lyssna i stället på de experter som har gått igenom ett antal kriser och har helt andra verktyg för att analysera marknaden, menar han.

Exempel på tidigare börsfall

Finanskrisen

Mellan 2007 och 2008 drabbades vi av en global finanskris. Den orsakades av räntorna och bostadsmarknaden i USA. I september 2008 spred sig paniken på de globala finansmarknaderna när den amerikanska investmentbanken Lehman Brothers gick i konkurs.

Det svenska breda indexet föll då med över 50 procent mellan juni 2007 och december 2008. Återhämtning påbörjades kort därefter och pågick i stort sett fram till februari 2020.

Fastighetskrisen

I början av 1990-talet var den svenska fastighetsmarknaden hårt skuldsatt och när lånen förblev obetalda spred sig en fastighetskris till bank- och finanssektorn. Detta hade en stark inverkan på aktiemarknaden och ett flertal fastighetsbolag blev försatta i konkurs. Statliga räddningsaktioner inleddes för att rädda banker och det finansiella systemet.

Börsen sjönk med drygt 30 procent från toppen 2:a juli 1990 fram till 12:e oktober 1992. Efter det påbörjades återhämtningen hastigt och redan i augusti samma år hade börsen återigen kommit in på positiv terroraktion.

Coronakraschen

Kanske en av världens hastigaste börskrascher kom med coronapandemin, och höll i sig i endast 18 dagar. Börsen tappade totalt 33,81 procent men många enskilda bolag drabbades av betydligt kraftigare tapp. Börsen återhämtade sig dock på mindre än 270 dagar.

Sedan botten på coronakraschen i mitten av mars 2020 har börsen klättrat över 45 procent. [1]

Ta hjälp av en fondrobot

Det kan vara svårt att på egen hand skapa en tydlig strategi och följa den är ut och är in om du inte har ett stort intresse och aktivt följer börsens utveckling. Ett bra alternativ kan vara en fondrobot som Funder. Med hjälp av en fondrobot kan du enkelt och smidigt få personligt anpassade erbjudanden som baseras på de val och preferenser som är centrala för just dig. Hur lång sparhorisont har du? En lägre risknivå eller maximal andel aktier för högsta möjliga avkastningspotential över tid? Värnar du om hållbarhet och vill bara välja fonder som undviker vissa branscher?

Med minimal ansträngning öppnar du ett konto och är igång. Sedan är det bara att luta sig tillbaka och låta pengarna jobba för dig.

Så här fungerar Funder's fondrobot

[1] Källa Morningstar, OMXSPI [2020/03/23 - 2022/10/11]

*Riskinformation: Historisk utveckling är ingen garanti för framtida avkastning. En investering i värdepapper/fonder kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka det investerade kapitalet.

Spara el - nya folk rörelsen

Spara el har blivit en folk rörelse. Men hur mycket kan man spara egentligen? Många har spabad och bassänger som inte går att stänga av, samt fritidshus som behöver underhållsvärme.

Läs mer om elbilar på nästa uppslag

Just nu, när de stora elräkningarna börjar droppa in, inser många att el har varit billigt under lång tid. Det har bland annat lett till att vissa företeelser som verkade helt normala för bara några månader sedan, nu framstår som rena slöseriet.

Hela internet dignar under goda råd om hur man ska spara el. Det handlar om att tätta fönster, skaffa snålstril på duschen, släcka lampor och sänka innetemperaturen till 18 grader. Allt detta gör förstås en del – men för en del elkonsumenter blir dessa åtgärder bara en droppe i havet.

Många förbrukar betydligt mer el än vad som behövs för ett vanligt hem. Exempelvis räknar SBAB med att tre av tio svenskar har tillgång till fritidshus. Det innebär visserligen inte att alla dessa är ägare till huset, men det är troligt att de ändå måste vara med och betala för det. Och ett fritidshus kan inte stå kallt hela vintern. Försäkringsbolagen rekommenderar att det ska ha en grundvärme på minst 10 grader, och minst 15 grader i kök och badrum. Annars riskerar rören och andra strukturer att ta skada.

Hur dyrt blir då det? Det beror på hur stort huset är, vad elen kostar och vilken typ av uppvärmning huset har. En tumregel är att fritidshuset förbrukar 5 000 kWh i årsgenomsnitt för att hålla en vintervärme på 10 grader. Så räkna med att många av dem som rusade till fritidshusmarknaden under pandemin nu ångrar sina köp.

Det lönar sig fortfarande med elbil

En annan trend på senare år är att byta ut bilsbilen mot elbil eller laddhybrid. Så sent som förra året verkade det vara en fiffig idé att skippa den dyra bensinen för att i stället stoppa in kontakten i väggen. Sen började även elpriset skena. Trösten är att det fortfarande lönar sig att köra elbil. Den drar i snitt mellan 1 och 3 kWh per mil, och om elpriset ligger på 3 kronor/kWh, blir det 9 kronor per mil. Bensinpriset ligger i skrivande stund på över 20 kronor litern. Så elen lönar sig även om bilen är så pass bensinsnål att den bara drar en halv liter per mil. Men ett bra sätt att spara pengar är faktiskt att låta även elbilen stå och i stället välja cykeln.

Spabad och/eller pool på tomten utgjorde en annan boom under pandemin. Inställda badsemestrar lyfte försäljningen. Under hela 2020 ökade försäljningen av hemmabassänger med hela 55 procent jämfört med 2019, enligt Svenska badbranschen.

Nu är läget lite annorlunda. Generellt brukar man räkna med att ett spabad förbrukar mellan 3 000 och 4 000 kWh per år. Det mysiga med spabadet är ju att vattnet är kroppsvarmt och att det sprutas ut i grova strålar som masserar de badande. Problemet nu är att spabadet varken går att tömma eller stänga av – då förstörs strukturen. Enda sättet att minska elförbrukningen är att sänka temperaturen så lågt som tillverkaren anger, ofta mellan 15 och 26 grader. Då sparar man i alla fall några tusenlappar.

Smarta appar hjälper dig att få koll

Hur mycket man kan spara genom att vidta olika åtgärder är individuellt. Det beror på vad man har för ägodelar och vanor, samt på elpriset. Dessa faktorer går att hålla koll på med hjälp av appar. Några exempel är Tibber, Eon och Greenely. Med hjälp av dem kan du se var i huset elen förbrukas – bra inte minst för föräldrar som har dataspelande tonåringar – samt hur mycket el som duschen, vardagsrumslampan och spisen drar i varje ögonblick och givetvis hur högt elpriset är just i denna stund. Det ger möjlighet att använda elen när den är som billigast och förstås se vad man kan skippa helt. Torktumlare är ett exempel på vitvara som många nu anser onödig. Den kan lätt dra uppåt 1 000 kWh per år i en barnfamilj. Där kan du tjäna tusenlappar på att lära barnen hänga tvätt.

Apparna kan också användas för att tävla med vänner och grannar om vem som sparar mest, både i pengar och i kilowattimmar. Gladast blir nog de som har högst förbrukning från början.

Ett spabad förbrukar mellan 3 000 och 4 000 kWh per år. Enda sättet att minska elförbrukningen är att sänka temperaturen.

Populärt med elbil trots frågetecken om framtiden

Fakta: Bonus-malus

- ▶ Systemet bonus-malus infördes 2018 i syfte att få fler att köpa klimatsmarta fordon
- ▶ Bonusdelen: Den som köpte klimatsmart fick en bonus på upp till 70 000 kronor
- ▶ Malusdelen: Den som köpte en bil med höga utsläpp fick förhöjd fordonsskatt i tre år
- ▶ Sedan 8 november 2022 är bonusdelen avskaffad
- ▶ Malusdelen består

Hälften av alla nya bilar som säljs i Sverige är klimatsmarta. Men vad händer nu när regeringen har skrotat den populära klimatbonusen och branschen dras med segdragna produktionsproblem? Här är tipsen för dig som går i köptankar.

Elbilar och laddhybrider är populärare än någonsin. Hittills i år har antalet nya elbilar ökat med 57 procent i jämförelse med förra året och de står för drygt hälften av alla nybilsregistreringar visar statistik från branschorganisationen Mobility Sweden. För Volkswagen har lanseringen av ID-programmet 2020, med elbilar i olika modeller, blivit en succé.

Det har sålts 500 000 ID-bilar i Europa och i Sverige finns idag omkring 24 000 ID-bilar, varav mer än hälften är suven ID.4.

– Vår uppfattning är att folk är nyfikna och får upp ögonen för el mer och

mer. Under en period förra året var ID.4 Sveriges mest sålda bil, säger Marcus Thomasfolk, kommunikationschef på Volkswagens personbilar.

Klimatbonusen - en populär morot

De laddbara bilarna utgör nu nära åtta procent av den svenska personbilsflottan. En viktig draghjälp har den klimatbonus som infördes 2018 varit.

– Klimatbonusen har betytt mycket för att få volym på försäljningen. Bonusen ger en minskad kostnad i månaden, även för de som leasar, säger Marcus Thomasfolk.

Enligt Transportstyrelsen har mer

än 10 miljarder kronor till över 270 000 nybilsköpare betalats ut hittills. Men nu har regeringen skrotat systemet, sedan 8 november. Och just den dagen var det många som passade på att slå till.

– Det såldes extremt många elbilar då, våra säljare gjorde en stor insats och höll öppet till midnatt. En normal dag kanske vi kan räkna våra ordergångar i hundratal, här får vi räkna i tusentals, säger Marcus Thomasfolk och fortsätter:

– Det intressanta är förstås vad som kommer att hända på sikt. Vi tror att det möjligen kommer att gå långsammare utan bonusen men omställningen är ändå här för att stanna.

Stabil el en förutsättning

Från och med 2035 ska alla nya bilar som säljs inom EU vara utsläppsfria och inte släppa ut någon koldioxid. Detta för att transportsektorn ska bli koldioxidneutral till år 2050. Volkswagen räknar med att gå före EU:s deadline.

– Vi kommer i Europa enbart att tillverka och sälja elbilar redan från 2033. Sverige har bra förutsättningar med allt bättre laddinfrastruktur men det ser olika ut i olika länder. Norge ligger lite före. Det finns dock några orosmoln på elbilshimlen. En instabil omvärld bidrar till stora störningar i de globala leverantörskedjorna. Brist på viktiga nyckelkomponenter i kombination med höjda energipriser och en svag krona innebär ofta långa väntetider för köparna.

– Dessutom är det viktigt att vi aktivt satsar på försörjningen av el. Det är en politisk fråga och det måste

vara möjligt att bygga infrastruktur och trygga elkällor i hela landet. Elpriserna får inte dra i väg alltför mycket heller, säger Marcus Thomasfolk.

Köpa nytt? Tänk på detta

Om man går i köptankar ska man börja med att utgå från sina behov.

– Hur många sitter i bilen, kör du långa sträckor, hur kan du ladda bilen? En sak som är bra att tänka på är att man bör kunna ladda på natten när elen är billigare, säger Marcus Thomasfolk och fortsätter:

– Annars är det kanske bättre att välja en bil med snålare förbränningsmotor. Om man kör husvagn är det bättre med en sådan eller till exempel en laddhybrid.

Marcus Thomasfolk påpekar att även om inköpspriset på en elbil är relativt högt idag så kommer konventionella bensinbilar att behålla den högre

skatten som de belades med samtidigt som klimatbonusen infördes, i det så kallade bonus-malus-upplägget. Dessutom har elbilen andra kostnadsmissiga fördelar, som drivmedel och service.

Den viktigaste frågan framåt handlar om laddning

– Man har tidigare pratat mycket om räckvidd men de flesta som har skaffat elbil upptäcker att det där inte är en sådan stor fråga. Det som är viktigt är att man får en snabbare laddning och den utvecklingen jobbar vi med. Där är det också viktigt att politiker och myndigheter förstår att även de som bor i flerbostadshus måste kunna få möjlighet att installera laddning och känna sig trygga, säger Marcus Thomasfolk.

Allt du behöver veta om elprisstödet

Du som har ett eget elnätavtal och bor i mellersta eller södra Sverige kan räkna med elprisstöd. Om allt går enligt regeringens plan ska pengarna betalas ut i februari. Här är fem viktiga fakta att ha koll på.

1 Har du rätt till stöd?

Bor du i elområde SE3 (mellersta Sverige) eller elområde SE4 (södra Sverige) och har ett eget avtal med ett elnätstämpling har du rätt till stödet. Om elen däremot ingår i din hyra har du inget eget elnätavtal. Men din hyresvärd eller bostadsrättsförening kan ha rätt till stödet. Stödet beräknas utifrån elförbrukningen i varje lägenhet eller hus under året. Alla pengarna går till den som stod på elnätavtalet den 17 november 2022. Du som har flyttat kan alltså få stöd för den tidigare hyresgästens/ägarens förbrukning – och gå miste om pengar för din elförbrukning i bostaden du flyttade ifrån.

2 Hur mycket pengar blir det?

Pengarna som betalas ut är en klumpsumma baserad på historisk förbrukning, under perioden 1 oktober 2021 till och med september 2022. På din elnätsfaktura kan du se vad din elförbrukning har varit för varje månad. Medelpriset i elområde SE3 var 125 öre per kWh under den aktuella perioden. Det är 50 öre mer än det så kallade nationella referenspriset. Svenska Kraftnät har räknat ut att det nationella referenspriset är 75 öre per kWh. Det har betydelse för hur mycket ersättning man får och bor man i SE3 får man därmed 50 öre för varje kWh. Räkneexempel: 0,5 kronor x (din elförbrukning i kWh från 1 oktober 2021 till 30 september 2022). Om du exempelvis bor i Stockholm och använde 20 000 kWh så får du alltså 10 000 kronor. I elområde SE4 var medelpriset 154 öre per kWh under den aktuella perioden. Det är 79 öre mer än det nationella referenspriset. Räkneexempel: 0,79 kronor x (din elförbrukning i kWh från oktober 2021 till september

2022). Bor du i Helsingborg och använde 20 000 kWh får du alltså 15 800 kronor i stöd.

3 Finansieringen - så funkar det

Elstödet finansieras av de så kallade flaskhalsintäkterna. Det är outnyttjade intäkter som uppstår i handeln mellan elområden som har olika elpriser. Flaskhalsintäkterna utbetalas från olika elnätbolag till Svenska kraftnät, som i sin tur återbetalar dessa till kundkollektivet. Cirka 4,4 miljarder hushåll kan räkna med att få dela på 17 miljarder kronor i elprisstöd, enligt Energimarknadsinspektionen. Längre fram kommer det även att betalas ut stöd till företag. Totalt ligger stödpotten på 55,6 miljarder kronor.

4 Varför finns stödet?

Sedan hösten 2021 har elpriserna varit ovanligt höga i Sverige. Det beror i huvudsak på den fria europeiska elmarknaden och höga priser på fossila bränslen, vilket i sin tur är en konsekvens av att Ryssland strypt tillgången på naturgas. När flera länder i Europa drabbas av minskad tillgång på gas går priserna upp, även i Sverige. Begränsningar i elnätets kapacitet och ofördelaktigt väder har också haft en stor betydelse.

5 Hur gör jag för att få pengarna?

Stödet ska betalas ut under februari 2023. Det görs av Försäkringskassan, i samarbete med elnätstämplingen, direkt till hushållen via bankkonto eller utbetalningsavi. Så du behöver inte göra någonting alls.

Fakta - viktig ordlista

Nationellt referenspris

75 öre per kWh. Summan är beräknad av Svenska Kraftnät. Prisnivån är cirka 25 procent högre än det högsta medelpriset under de senaste tio åren. Man har även tagit hänsyn till det totala beloppet som har vikts till stödet, cirka 55 miljarder kronor.

Elprisområde

Sverige är sedan 2011 indelat i fyra elprisområden från norr till söder. SE1 och SE2, som ligger i norra Sverige, berörs inte av elprisstödet då elens medelpris var lägre än det nationella referenspriset där. Skillnaderna beror främst på att eltillgången är större i norr än i söder.

Svenska Kraftnät

Statligt verk som förvaltar svenska statens stamnät för elkraft och är systemansvarig myndighet för elförsörjningen i Sverige.

Flaskhalsintäkt

En kapacitetsavgift som elbolagen betalar till Svenska kraftnät och som finansierar elstödet. Avgifterna är tänkta att användas bland annat till investeringar, underhåll, reparationer och energiförluster.

Så påverkas du av regeringens nya budget

Regeringens budgetproposition innehåller några stöd och förbättringar för privatpersoner – och ett par försämringar.

När budgetpropositionen blev offentlig fick regeringen mycket kritik för uteblivna vallöften. Samtidigt menade vissa bedömare att finansminister Elisabeth Svantesson varit försiktig av rädsla för att driva på inflationen ytterligare.

Ett av de viktigaste förslagen är sänkt skatt på drivmedel på 14 öre per liter bensin och 41 öre per liter diesel. Sänkningarna ska ske vid årsskiftet och gälla tre år framåt.

En annan lättnad är att reseavdraget för arbetsresor med bil förstärks genom att schablonbeloppet höjs från årsskiftet från 18:50 kronor per mil till 25 kronor för egen bil och från 6:50 kronor för diesel respektive 9:50 kronor för annat drivmedel till 12:50 kronor per mil för förmånsbil. För förmånsbilar som är rena elbilar fortsätter avdraget att vara 9:50 kronor per mil. Regeringen föreslår även att den som får ladda sin egen eller sin förmånsbil på arbetsplatsen inte ska förmånsbeskattas för det.

En annan glad nyhet var förslaget om att den som fyllt 65 år och vill fortsätta jobba får ett förstärkt jobbskatteavdrag, som innebär upp till 500 kronor mer i plånboken per månad.

Och så en dålig nyhet för många mikroföretag och konsument: Momsen för reparationer av till exempel

cyklar, kläder och skor höjs den 1 april 2023 från 6 till 12 procent. Syftet är att moms-systemet ska bli mer enhetligt.

Något oväntat föreslås att A-kassan ska behållas på nuvarande nivå och alltså inte sänkas, vilket många hade trott.

Barnfamiljer kan andas ut ett tag till – det 25-procentiga tillägget till bostadsbidraget som skulle ha upphört vid årsskiftet förlängs till 30 juni 2023. Något som slog ner som en bomb var att klimatbonusen för elbilar avskaffades rakt av den 8 november. Det innebar en smäll på cirka 70 000 kronor för familjer som tänkt köpa en elbil men inte hunnit före 8 november.

Vilka förslag blev inte av alls?

Det blev inget besked om någon paus i amoreringskravet.

Det blev inga skattesänkningar för arbetsinkomster utöver ett förstärkt jobbskatteavdrag för personer över 65 år.

Något förslag om att sänka skatten på ISK-sparande kom inte heller trots löften om det, och trots att denna skatt kommer att höjas dramatiskt nästa år, eftersom den beräknas på statslåneräntan – som stiger.

Många hade hoppats att regeringen skulle ta bort den kritiserade plastpåse-skatten, men den blir kvar.

Kreditupplysning på privatperson – så funkar det

Vad är en kreditupplysning? Här går vi igenom olika typer av kreditupplysningar och vad du som konsument ska tänka på innan du handlar på kredit.

Kreditupplysning kan låta skrämmande för många, men det finns flera olika typer av kreditupplysningar. Varje gång du ansöker om ett kreditkort eller lånelöfte hos banken tas en fullständig kreditupplysning på dig. Den är omfattande och innehåller personuppgifter, tidigare skulder och aktuell kreditvärdighet.

– Blir man nekad ett köp är bedömningen att man inte har en bra återbetalningsförmåga och det kan bero på flera saker, till exempel att du har många eller stora skulder hos Kronofogden, säger Ann-Charlotte Pettersson, ansvarig för kreditinformation på Svea.

Personupplysning - vad är det?

Ett annat ord för kreditupplysning på privatperson är personupplysning. Den görs alltså på en privatperson där uppgifter som adress, inkomst, civilstånd,

affärsengagemang, fastigheter, skulder, eventuella betalningsanmärkningar, och tidigare upplysningar, framgår. Det är helt enkelt en bedömning av personens ekonomiska situation.

Mikrokreditupplysning vid köp på faktura

Väljer du att betala ett mindre köp via faktura tas det en så kallad mikroupplysning på dig. Den är betydligt mindre omfattande än den fullständiga kreditupplysningen. Via en mikroupplysning får företaget du handlat från endast information om din adress, ifall du har några betalningsanmärkningar eller skuldsaldo hos kronofogden samt hur många andra krediter du har.

Idag erbjuder de allra flesta företag möjligheten att handla på faktura. Det är ett bekvämt sätt att i lugn och ro få hem en vara innan man betalar för den.

Men hur fungerar det egentligen med kreditupplysningar när du handlar på faktura?

Köp på faktura ett finansiellt lån

– Varje gång du handlar någonting av ett företag och väljer betalningsalternativet "Faktura" tar det säljande företaget en risk. För även om det kanske inte känns som det så lånar du faktiskt pengar, för att inom en viss period betala tillbaka, säger Ann-Charlotte Pettersson.

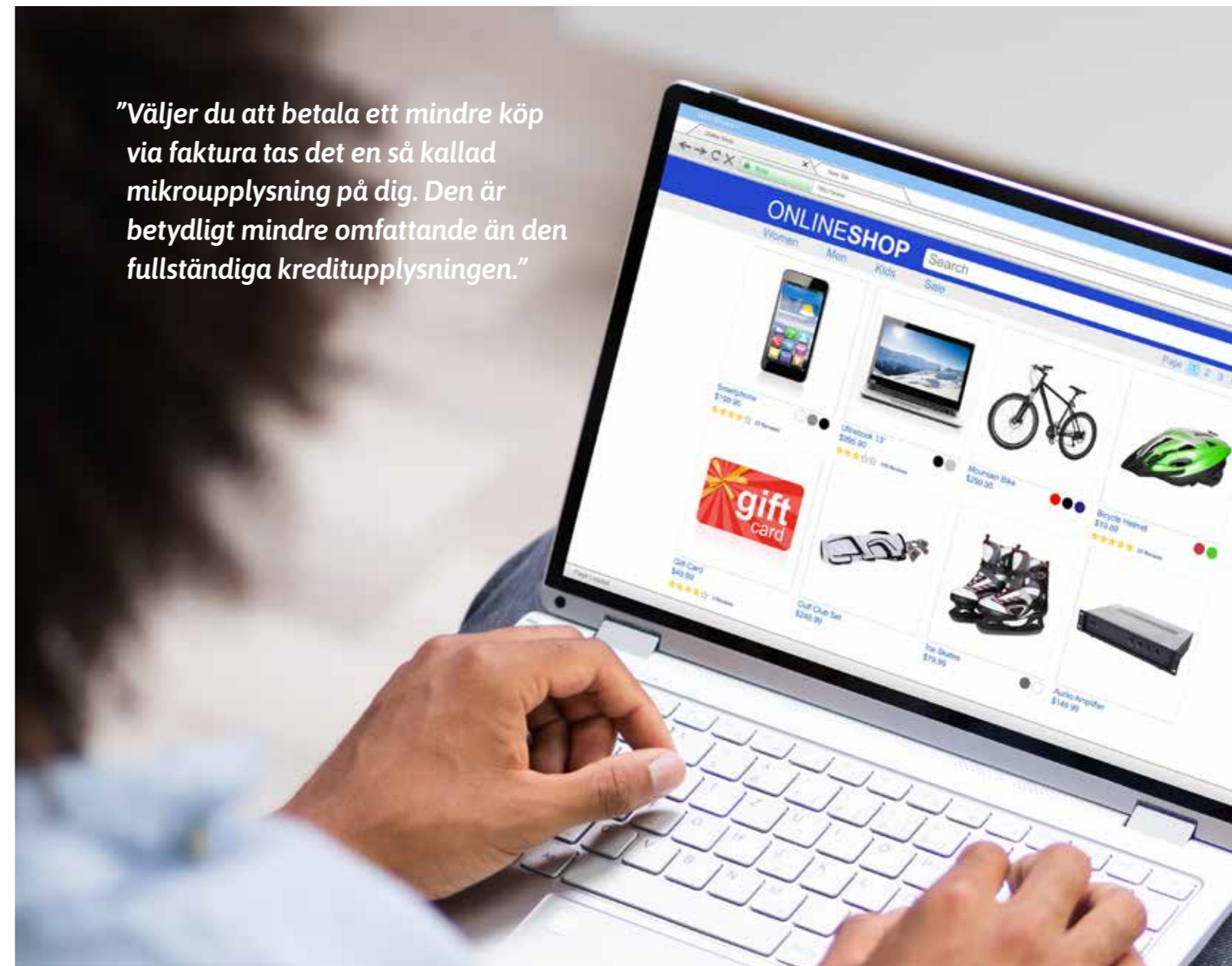
Därför tas det i många fall en kreditupplysning på dig varje gång du väljer att betala med faktura i syfte att undersöka din återbetalningsförmåga. Detta understöds av Kreditupplysningslagen 9 §, som säger att om man som företag planerar att ge en person en kredit finns det en legitim anledning att ta en kreditupplysning.

– Alla företag gör olika bedömningar. Generellt tar man en upplysning för att undersöka återbetalningsmöjligheten, till exempel genom att kontrollera att det inte finns några betalningsanmärkningar. Storleken på beloppet påverkar vilken typ av upplysning som tas. För mindre belopp tas en mindre upplysning, och för större belopp tas en mer omfattande upplysning, säger Ann-Charlotte.

Kreditupplysningsföretag i Sverige

I Sverige krävs det ett speciellt tillstånd från Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) för att få bedriva kreditupplysningsverksamhet. Det gör att inte vem

"Väljer du att betala ett mindre köp via faktura tas det en så kallad mikroupplysning på dig. Den är betydligt mindre omfattande än den fullständiga kreditupplysningen."

som helst kan ta en kreditupplysning på privatpersoner och företag.

Det finns flera kreditupplysningsföretag i Sverige (några av de stora och kända är Dun & Bradstreet, UC, Creditsafe, Syna och Decidas) som alla samlar in offentlig information om privatpersoner och företag. Det handlar om information om lån, skatter, skulder, adress, inkomst och så vidare. Utifrån den görs en bedömning, en så kallad rating, av betalningsförmågan, och sedan säljs informationen vidare till lån- och kreditgivare som tar en upplysning på en privatperson eller ett företag.

Tre saker att tänka på vid kreditupplysning

- 1** Ett bra sätt att försäkra sig om vad som gäller för ditt köp är att läsa köpevillkoren hos det företag du tänkt handla hos. Där framgår det hur de vanligtvis går tillväga när kreditupplysningar tas.
- 2** Om du ska ansöka om ett lån bör du inte göra flera ansökningar samtidigt. Flera ansökningar på kort tid kan försämra din chans till bra ränta eller leda till att din låneansökan avslås.
- 3** För en mindre summa kan man ansöka om en kreditupplysning på sig själv utan att den registreras som en förfrågan hos UC. Ansökan påverkar inte din kreditvärdighet. På så vis kan du till exempel själv se dina lån och krediter, eventuella betalningsanmärkningar och när de försvinner.

"Varje gång du köper på faktura, lånar du faktiskt pengar, som ska betalas tillbaks senare."

Ann-Charlotte Pettersson
ansvarig för Kreditupplysningsservice på Svea Bank.

Så påverkas dina bolån i räntehöjningens tid

När räntorna stiger är det lätt att känna ekonomisk stress. Då är det viktigt att ta tempen på plånboken och prioritera utgifterna. Det tuffa läget ser inte ut att lätta i närtid - men håll ett öga på inflationen.

Fast eller rörlig ränta är en evig snackis för alla som har bolån. Historiskt har rörlig ränta varit billigast över tid. Under åren med nollränta har rörligt förstås också varit fördelaktigt.

Men hur ska man tänka nu, när styrräntan ligger på 2,5 procent och Riksbankens prognos fram till 2025 säger att styrräntan hamnar på strax under 3 procent?

– Egentligen är det samma svar som i alla konjunkturen. Det är ingen som råder någon att binda på längre tid än ett år, max två. Många bedömare siar om att det kanske lättar under 2024 men nationalekonomi är knepigt, säger Helena Klein, affärsområdesansvarig på Svea Bank.

Be om hjälp om det blir tufft

Och nationalekonomin påverkar den

vanliga låntagaren i allra högsta grad. För många har den nya situationen redan blivit kännbar i plånboken.

Enligt Statistiska centralbyrån, SCB, har bankernas utlåningsräntor ökat i takt med Riksbankens höjningar. I oktober låg snitträntan på nytecknade rörliga bolån på 3,17 procent vilket är den högsta nivån sedan 2012.

På bundna lån med en bindningstid på mellan ett och fem år, är den genom-

”Mitt råd till den som känner att betalningsförmågan svajar är att ta kontakt med sin kreditgivare.”

Helena Klein

snittliga räntan på nya bolåneavtal 3,90 procent.

Sedan dess har alltså Riksbanken höjt styrräntan med ytterligare 0,75 procentenheter.

– Vi har märkt av att det finns kunder hos oss som har fått det svårare. Det kan handla om att man vill avstå extraamorteringar nu eller undrar om det går att minska på inbetalningar. Det är inte så vanligt än så länge men många har ju fortfarande räntemässigt bra bundna avtal. När de avtalen går ut och lånen ska läggas om blir bilden förmodligen en annan, säger Helena Klein.

Hennes råd till den som känner att betalningsförmågan svajar är att ta kontakt med sin kreditgivare.

– Många vill inte det för de tycker det är pinsamt att erkänna att man har det tufft eller tror att det inte hjälper. Men så är det inte, de som hör av sig till oss på Svea i god tid har en bättre chans att klara sig vidare med vår hjälp.

Går du i köp- och sälj-tankar?

Sedan styrräntan började höjas i våras har priserna på bostadsmarknaden fallit. Mäklaren Henrik Rundgren på Notar beskriver situationen på marknaden som trögrörlig.

– På säljarsidan har man inte kommit ned och mött köparsidan. Många upplever att deras bostäder borde få ett högre försäljningspris än vad de faktiskt får, säger han och fortsätter:

– Och på köparsidan har man inte så bråttom eftersom prognosen säger att priserna ska gå ned mer. Samtidigt pågår ju livet ändå, trots räntehöjningar.

– Folk måste flytta när de får barn, skiljer sig eller får nytt jobb. När försäljningen varit trög under en period så byggs samtidigt ett behov upp och till slut tar marknaden fart igen och då kan priserna vända snabbt. Jag tror att vi kan se en uppgång under mitten av nästa år.

Henrik Rundgren påpekar att dagens ränteläge egentligen är en "normalränta".

– Det borde inte vara en sådan chock. Men man ser att unga personer som är nya på bostadsmarknaden och bara har upplevt perioden med mycket låga räntor inte förstår det.

Riksbankens främsta vapen: styrräntan

Varför höjer Riksbanken egentligen styrräntan när mörka moln hopar sig över vår skakiga samtid? Det beror på den stigande inflationen. Enligt SCB blev inflationen för oktober 9,3 procent. I september låg den på 9,7 procent. (Sänkningen hade med lägre elpriser att göra).

Riksbankens uppgift är att hålla inflationen till 2 procent och att höja styrräntan är dess viktigaste vapen. Det här påverkar plånboken inte bara genom högre kostnader för bolån. Eftersom höjda löner skulle bidra till höjd inflation är signalerna som skickas inför årets avtalsrörelse mellan arbetsmarknadens parter ett dystert besked ur löntagarperspektiv.

– Läget är tuffare nu, med ökade priser på mat, el och drivmedel, även jämfört med hur det var under pandemin. Då infördes ett tillfälligt undantag från amorteringskraven på bolån. Frågan har varit uppe igen men inga beslut har tagits, säger Helena Klein och fortsätter:

– Även om man kan sluta med lyxkonsumtion som resor och restaurangbesök så försöker man alltid klara av sina boendekostnader. Betalning av hyran eller bolånet är det sista man släpper.

Har man utrymme är det däremot en bra idé att spara pengar

– Den enda uppsidan just nu är att det även är bra ränta på sparat. Rörligt hos Svea ligger just nu på 2,3 procent och på exempelvis tre års bundet sparande får man 3,4 procent, säger Helena Klein.

Bolån hos Svea

Hitta ett sparkonto som passar ditt läge

Nya lagar och regler efter nyår

Snart är det nytt år, och som vanligt gäller en hel del nya lagar och regler. Här är några av de viktigaste.

Avdraget för att installera solceller höjs

Skattereduktionen för att installera grön teknik ("gröna avdraget") höjs från 15 till 20 procent av arbets- och materialkostnaden. Det innebär att du får höjt avdrag för att exempelvis installera solceller efter årsskiftet.

Anställda har rätt att jobba kvar till 69 år

Den 1 januari 2023 ändras åldern för när anställda har rätt att ha kvar jobbet från 68 år till 69 år. Det påverkar reglerna för uppsägningstid och företrädesrätt som också höjs till 69 år, samt åldersgränsen för när tidsbegränsade anställningar inte längre ska övergå i tillsvidareanställningar.

Skattefria gåvor upp till 500 kronor

Du som får gåvor från din arbetsgivare slipper betala skatt för gåvan förutsatt att den inte är värd mer än 500 kronor inklusive moms. Är du arbetsgivare och vill ge gåvor måste alla anställda eller i varje fall en större grupp få gåvan.

Skulle värdet överstiga 500 kronor inklusive moms, måste anställda skatta för hela beloppet. Observera att en gåva inte får bestå av pengar eller liknande, alltså inte heller presentkort.

Du som har företag och vill ge gåvor till kunder får bara göra avdrag för det om gåvan utgörs av en "reklamgåva av ringa värde". Gränsen är 300 kronor inklusive moms. Med reklamgåva menas att den ska ha direkt anknytning till din verksamhet.

SVEA

Reseavdraget höjs

Efter nyår höjs de belopp som får dras av för arbetsresor med egen bil eller förmånsbil. När det gäller kostnader för arbetsresor med egen bil höjs beloppet till 25 kronor per mil, från tidigare 18:50 kronor. Avdraget för drivmedel vid arbetsresor med förmånsbil höjs till 12 kronor per mil. Det blir ingen förändring av avdragsrätten för förmånsbilar som drivs helt med el. Den uppgår fortsatt till 9:50 kronor per mil.

Den höjda reduktionsplikten för bensin och diesel pausas

Under 2023 pausas den successiva höjningen av kraven i reduktionsplikten för bensin och diesel. Syftet är att undvika alltför höga priser på bensin och diesel under 2023.

Lagändringen börjar gälla den 1 januari 2023.

Tillfälligt sänkt skatt på drivmedel

Från och med den 1 januari 2023 sänks energiskatten på bensin och diesel tillfälligt med 80 öre per liter, räknat utifrån de skattesatser som skulle ha gällt med indexeringsregler. Det innebär att priset vid pump sänks med 1 krona per liter.

Dessutom sänks den sammanlagda skatten på lågbeskattad olja med 722 kronor per kubikmeter jämfört med de skattesatser som skulle ha gällt från och med den 1 januari 2023.

Avfallsförbrännings-skatten slopas

Avfallsförbränningskatten avskaffas den 1 januari 2023. Skattens syfte var att uppnå en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering och uppfylla målet om att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsländ samt att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Men Skatteverkets utvärdering visar enligt regeringen att skatten inte bidrar till det.

65-åringar får höjt jobbskatteavdrag

Från och med den 1 januari förstärks jobbskatteavdraget för den som har fyllt 65 år när det nya året startar, och som ska fortsätta jobba under 2023. Det höjda jobbskatteavdraget ser ut så här:

Arbetsinkomst	Skattesänkning
Överstiger inte 100 000	20 procent av arbetsinkomsterna.
Överstiger 100 000 men inte 300 000	Summan av 15 000 kr plus 5 procent av arbetsinkomsterna.
Överstiger 300 000 men inte 600 000	30 000 kronor.
Överstiger 600 000	30 000 kronor minus 3 procent av det som överstiger 600 000 kronor.

(Källa: Regeringen)

God fortsättning på det nya året 2023

svea.com

SVEA

Solna
SE-169 81 Solna
Sverige

Evenemangsgatan 31
Tel: +46 8 735 90 00
Fax: +46 8 735 42 09

Göteborg
Box 2149
SE-403 13 Göteborg
Sverige

Otterhällegatan 12 B
Tel: +46 31 17 25 45
Fax: +46 31 711 18 16

Åseda
Box 116
SE-364 21 Åseda
Sverige

Sveavägen 1
Tel: +46 8 735 90 00
Fax: +46 474 716 68

Svea Bank AB (publ)
svea.com
info@svea.com

Org. nr: 556158-7634
Säte: Stockholm

Följ oss i sociala media

